

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика навчання літератури

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
 Спеціальність 014 Середня освіта
 Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
 Освітньо-професійна програма Середня освіта (Мови та літератури (польська, українська))
 Обсяг дисципліни 4 кредити ЄКТС
 Шифр дисципліни – ОПП.09
 Статус дисципліни обов'язкова (цикл дисциплін загальної підготовки)
 Факультет гуманітарно-педагогічний
 Кафедра слов'янської філології

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин							Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Залік			Іспит	
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лаборатор-ні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття						
Д	4	7	4	120	56	28	-	28	-	64	-	-	+	-	
З	4	7	4	120	12	6	-	6	-	108	-	-	+	-	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної «Середня освіта (Мови та літератури (польська, українська))» за спеціальністю «Середня освіта (Мови та літератури (польська, українська))»

Робоча програма складена І.Горячок канд. пед.н., доц. Інна ГОРЯЧОК

Схвалено на засіданні кафедри слов'янської філології.

Протокол від 29.08.2025 №1

Зав.кафедри Н.Торчинська Наталія ТОРЧИНСЬКА

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Н.Подлевська Неля ПОДЛЕВСЬКА

Хмельницький 2025

3. Пояснювальна записка

Дисципліна «Методика навчання літератури» є однією із фахових дисциплін і посідає провідне місце у підготовці фахівців першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова та література (польська)) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Мови та літератури (польська, українська))».

Пререквізити – вступ до літературознавства, інформаційні технології (за професійним спрямуванням), історія польської літератури, історія української літератури, педагогіка, психологія.

Постреквізити – педагогічна практика у ЗЗСО, атестаційний іспит з основної спеціальності, атестаційний іспит з додаткової спеціальності.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**: здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, критично мислити (ЗК 03); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, генерувати ідеї, ухвалювати ефективні рішення (ЗК 07); здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності (ЗК 08); здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків (ФК 01); здатність до пошуку ефективного використання традиційних та інноваційних технологій (зокрема інформаційно-цифрових), форм, методів, засобів організації освітньої діяльності (зокрема дистанційних) (ФК 03); здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів, аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації задля оптимізації освітнього процесу (ФК 04); здатність використовувати знання про історію слов'янських народів, їхні літератури, мови, матеріальну і духовну культуру задля різнобічної перцепції концептуальної та лінгвальної картин світу слов'ян, формувати в учнів інтерес до їхнього вивчення (ФК 07); здатність орієнтуватися в українському / польському літературному процесі на тлі світового, критично осмислювати нові художні тенденції, формувати національну свідомість, державницьку позицію, культурний світогляд учнів, їхні ціннісні орієнтації на основі сприйняття здобутків українського / польського письменства (ФК 08); здатність використовувати досягнення сучасної методики навчання польської / української мови / літератури в освітньому процесі у ЗЗСО, а також у закладах позашкільної освіти (ФК 16); здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, формувати в учнів соціокультурну компетентність (ФК 17); здатність до критичного аналізу, діагностики і корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (ФК 18); здатність дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів академічної доброчесності (ФК 20); здатність здійснювати педагогічну діяльність на прогностичній основі (ФК 21); здатність здійснювати педагогічну діяльність на засадах педагогічного партнерства (ФК 22); здатність здійснювати освітній процес відповідно до нормативно-правових засад сучасної освіти України, зокрема й відповідно до умов реалізації Концепції Нової української школи (ФК 23);

– **програмні результати навчання**: оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності (ПРН 05); уміти формувати в учнів ключові і предметні компетентності та здійснювати міжпредметні зв'язки (ПРН 07); вміти планувати й організовувати освітній процес відповідно до нормативно-правових засад сучасної освіти України, зокрема й відповідно до умов реалізації Концепції Нової української школи (ПРН 08); знати засади проєктування, контролю, діагностування й моніторингу навчальних досягнень учнів, та реалізовувати їх на практиці у процесі вивчення польської / української мови / літератури (ПРН 09); уміти використовувати знання історико-культурних тенденцій розвитку польської / української літератури в контексті світової, творчої спадщини її найяскравіших представників, поезики їхніх художніх творів; епох (періодів), напрямів, течій, жанрів, стилів, шкіл для формування соціокультурних компетентностей учнів (ПРН 13); уміти застосовувати у професійній діяльності сучасні принципи, форми, методи, прийоми навчання та обирати доцільні технології (зокрема інформаційно-цифрові, дистанційні) і методики викладання польської / української літератури у ЗЗСО (ПРН 17); уміти розробляти навчально-методичне забезпечення для проведення занять із польської / української літератури у ЗЗСО (ПРН 18); уміти здійснювати засобами мови і літератури морально-етичне, національно-патріотичне, родинно-сімейне, художньо-естетичне, екологічне

виховання на уроках та в позакласній діяльності (ПРН 19); уміти на основі інноваційного мислення аналізувати й оцінювати проблеми у професійній діяльності, обирати ефективні шляхи їх вирішення, самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність, діагностувати і коригувати її результати (ПРН 21); володіти інформаційно-цифровими та комп'ютерними технологіями, уміти застосовувати їх в освітньому процесі (ПРН 22.); дотримуватись у професійній (ПРН 24).

Мета дисципліни. Озброїти майбутніх учителів-словесників теорією з основних питань методики викладання літератури; озброїти ефективними методами і прийомами викладання літератури в середніх навчальних закладах; сприяти активному запровадженню різних методів і прийомів у навчальний процес з метою підвищення ефективності викладання літератури.

Предмет дисципліни. Професійна підготовка сучасного філолога до роботи у навчальних закладах України.

Завдання дисципліни. Формувати у студентів практичні навички проведення уроків української літератури та позаурочних заходів; формувати у студентів принципи глибокого розуміння ними наукових закономірностей педагогічного процесу; прищеплення спеціальних педагогічних вмінь.

Результати навчання. Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен розуміти і вживати взаємозв'язку літератури з життям; взаємозв'язку з історією свого народу, з іншими видами мистецтва; характерних рис епохи, відображених в художньому творі; основних рис творчих методів і літературних напрямків; типи, структуру і методику проведення уроків української літератури та обирати необхідні й найбільш оптимальні методи і прийоми навчання української літератури.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	Практ. заняття	СРС	лекції	Практ. заняття	СРС
Тема 1. Методика викладання літератури як наука.	2	2	4	2		7
Тема 2. Урок літератури, типологія та структура.	2	2	5		2	7
Тема 3. Підручники і посібники з літератури: зміст, структура, навчально-виховні функції.	2	2	4			8
Тема 4. Основні методи та прийоми вивчення літератури.	2	2	4		2	8
Тема 5. Вивчення художнього твору. Аналіз тексту.	2	2	5			8
Тема 6. Аналітико-синтетична робота над текстом твору.	2	2	5	2		8
Тема 7. Особливості вивчення епічних творів	2	2	4			8
Тема 8. Особливості вивчення ліричних творів	2	2	4			8
Тема 9. Особливості вивчення драматичних творів	2	2	5			8
Тема 10. Вивчення оглядових тем. Формування в учнів теоретико-літературних понять	2	2	5			8
Тема 11. Особливості уроках літератури	2	2	5		2	7
Тема 12. Система письмових літератури	2	2	5	2		7
Тема 13. Позакласне читання літератури в школі. Література рідного краю	2	2	5			8
Тема 14. Позакласна та позашкільна робота з літератури	2	2	4			8
Разом	28	28	64	6	6	108

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст лекційного курсу

Перелік лекцій для студентів денної форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кіл-сть годин
1.	Методика викладання літератури як наука (лекція-візуалізація) Своєрідність методики викладання літератури як науки, її складові частини і витоки розвитку. Зв'язок методики з іншими науками. Зміст і структура шкільного курсу літератури. Роль вчителя-словесника у розвитку методики викладання літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 7, 9, 12, 14, 16, 22, 26</i>	2
2.	Урок літератури, типологія та структура (лекція-візуалізація)	2

	Урок як основна форма організації навчальної діяльності учнів. Вимоги до сучасного уроку літератури, його специфіка. Різноманітні підходи до класифікації уроків літератури. Класифікації уроків. Етапи підготовки уроків. <i>Література: 1, 2, 3, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 22, 26</i>	
3	Підручники і посібники з літератури: зміст, структура, навчально-виховні функції. (лекція-візуалізація) Посібники в античних та західноєвропейських школах. Підручники в школах VI-XVII ст. Навчальний матеріал у підручнику та його структура. Функції шкільного підручника. Комплект методичних посібників для вчителів. Комплект навчальних посібників для учнів <i>Література: 3, 7, 12, 13, 14, 16, 19, 22, 26</i>	2
4.	Основні методи вивчення літератури (лекція-візуалізація) Функції методів і проблема їх класифікації. Основні методи вивчення літератури: Лекція. Бесіда. Самостійна робота. Навчальні семінари. Поєднання методів і прийомів вивчення літератури. <i>Література: 3, 4, 5, 7, 10, 12, 13, 14, 16, 19, 22, 26</i>	2
5.	Вивчення художнього твору. Аналіз тексту (лекція-візуалізація) Підготовка до сприйняття художнього твору. Читання тексту. Види читання. Принципи аналізу художнього тексту. Його завдання та компоненти. Шляхи аналізу літературних творів. Основні вимоги до аналізу художніх текстів. <i>Література: 3, 7, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 21, 22, 24</i>	2
6.	Аналітико-синтетична робота над текстом (лекція-візуалізація) Основні прийоми аналітико-синтетичної роботи над текстом. Переказ та його види. План. Тема, проблематика, ідея художнього твору. Конфлікт, сюжет, композиція. Характеристика образів-персонажів. <i>Література: 3, 7, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 21, 23, 24, 26</i>	2
7.	Особливості вивчення епічних творів (лекція-візуалізація) Особливості сприймання учнями епічних творів. Методичні прийоми аналізу епічних творів. Розкриття понять тема, ідея, характер, тип, композиція, сюжет літературного твору. З'ясування жанрових різновидів епічних творів: казка, оповідання, байка, новела, памфлет, повість, роман. <i>Література: 3, 7, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 21, 22, 24</i>	2
8.	Особливості вивчення ліричних творів (лекція-візуалізація) Особливості лірики як роду літератури. Поділ лірики за структурою і способом організації матеріалу. Тематичні групи ліричних творів. Специфіка аналізу лірики у школі. <i>Література: 3, 4, 7, 12, 16, 18, 19, 20, 22, 26</i>	2
9.	Особливості вивчення драматичних творів (лекція-візуалізація) Жанрові особливості драматичних творів та особливості їх сприймання школярами. Організація читання драматичного твору в школі. Характер завдань у процесі аналізу драматичних творів. Особливості мови драматичного твору. Засоби творення характерів у драмі. Драматичне мистецтво у позакласній роботі з літератури. <i>Література: 3, 4, 7, 12, 16, 18, 19, 20, 22, 26</i>	2
10.	Вивчення оглядових тем. Формування в учнів теоретико-літературних понять (лекція-візуалізація) Методика вивчення оглядових тем з літератури в загальноосвітній школі. Засвоєння понять з теорії літератури. Етапи засвоєння	2

	учнями теоретико- літературних понять Ступені систематизації засвоєних понять <i>Література: 3, 4, 7, 12, 16, 18, 19, 21, 23, 24</i>	
11.	Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури (лекція-візуалізація) Місце і значення літературно-критичних статей у шкільному курсі. Специфіка їх вивчення. Вивчення публіцистичних творів у старших класах . Особливості вивчення фольклорних творів. <i>Література: 3, 4, 7, 12, 16, 18, 19, 21, 23, 26</i>	2
12.	Система письмових робіт з літератури (лекція-візуалізація) Роль і місце письмових робіт у вивченні літератури. Наукові основи класифікації учнівських робіт. Письмові роботи у 5-8 класах. Види письмових творів у старших класах. Основні вимоги до учнівських робіт. Перевірка письмових робіт учителем. <i>Література: 3, 4, 5, 7, 12, 13, 16, 18, 19, 21, 22, 26</i>	2
13.	Позакласне читання літератури в школі. Література рідного краю (лекція- візуалізація) Проблема позакласного читання в методиці літератури. Особливості уроків позакласного читання. Специфіка уроків літератури рідного краю <i>Література: 3, 4, 5, 7, 12, 13, 16, 18, 19, 21, 22, 26</i>	2
14.	Позакласна та позашкільна робота з літератури (лекція-візуалізація) Позакласна робота з літератури: суть, форми, завдання. Літературний вечір як засіб естетичного, розумового і морального виховання школярів. Літературна картографія, збирання фольклору, читацькі конференції – різновиди позакласної та позашкільної роботи. Літературні екскурсії і походи як форма масової роботи. <i>Література: 3, 4, 5, 7, 12, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 26</i>	2
Всього:		28

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер теми	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кіл-сть годин
1.	Методика викладання літератури як наука. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 15, 20, 24, 27.</i>	2
2.	Аналітико-синтетична робота над текстом твору. <i>Література: 1, 2, 4, 9, 15, 22, 24, 25.</i>	2
3.	Система письмових робіт з літератури. <i>Література: 1, 2, 3, 4, 5, 9, 11, 14, 15, 23, 27, 26, 29</i>	2
Всього:		6

3.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№№	Перелік тем практичних занять, їх зміст	Кіл-сть годин
1	Методика викладання літератури як наука. Презентація та обговорення ІЗД 1.	2
2	Урок літератури, типологія та структура Презентація та обговорення ІДЗ 2. Тестовий контроль за Т1-2	2
3	Підручники і посібники з літератури: зміст, структура,	2

	навчально- виховні функції. Презентація та обговорення ІЗД 3.	
4.	Методи та прийоми навчання на уроках літератури. Презентація та обговорення ІЗД 4. Тестовий контроль за Т3-4	2
5.	Вивчення художнього твору. Аналіз тексту Презентація та обговорення ІЗД 5.	2
6.	Аналітико-синтетична робота над текстом. Презентація та обговорення ІЗД 6. Тестовий контроль за Т5-6.	2
7.	Особливості вивчення епічних творів Презентація та обговорення ІЗД 7.	2
8.	Особливості вивчення ліричних творів Презентація та обговорення ІЗД 8. Тестовий контроль за Т7-8.	2
9.	Особливості вивчення драматичних творів Презентація та обговорення ІЗД 9.	2
10.	Вивчення оглядових тем. Формування в учнів теоретико-літературних понять Презентація та обговорення ІЗД 10. Тестовий контроль за Т9-10.	2
11.	Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури Презентація та обговорення ІЗД 11.	2
12.	Система письмових робіт з літератури Презентація та обговорення ІЗД 12. Тестовий контроль за Т11-12.	2
13.	Позакласне читання літератури в школі. Література рідного краю Презентація та обговорення ІЗД 13	2
14.	Позакласна та позашкільна робота з літератури Презентація та обговорення ІЗД 14. Тестовий контроль за Т13-14.	2
	Всього:	28

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

№№	Теми практичних занять, їх зміст	Кіл-сть годин
1.	Урок літератури, типологія та структура. Урок як основна форма організації навчальної діяльності учнів. Вимоги до сучасного уроку літератури, його специфіка. Різноманітні підходи до класифікації уроків літератури. Класифікації уроків. Етапи підготовки уроків Тестовий контроль за Т1	2
2.	Основні методи та прийоми вивчення літератури. Функції методів і проблема їх класифікації. Основні методи вивчення літератури: Лекція. Бесіда. Самостійна робота. Навчальні семінари. Поєднання методів і прийомів вивчення літератури Тестовий контроль за Т2	2
3.	Особливості вивчення літературознавчого матеріалу різних типів на уроках літератури. Місце і значення літературно-критичних статей у шкільному курсі. Специфіка їх вивчення. Вивчення публіцистичних творів у	2

	старших класах . Особливості вивчення фольклорних творів. Тестовий контроль за Т3	
Всього:		6

5.3. Зміст самостійної (зокрема індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних домашніх завдань, підготовці до їх презентації і обговорення, у виконанні тестових завдань за теоретичним матеріалом у Moodle тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

№№ теми	Зміст самостійної роботи	Кіл-сть годин
1	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т1. 2.Виконання ІДЗ 1	4
2	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т2. 2.Виконання ІДЗ 2 3.Підготовка до тестового контролю за Т1-2	4
3	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т3. 2. Виконання ІДЗ 3	4
4	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т4. 2.Виконання ІДЗ 4 3.Підготовка до тестового контролю за Т3-4.	6
5	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т5. 2.Виконання ІДЗ 5	4
6	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т6. 2.Виконання ІДЗ 6 3.Підготовка до тестового контролю за Т5-6	4
7	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т7. 2.Виконання ІДЗ 7	6
8	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т8. 2.Виконання ІДЗ 8 3.Підготовка до тестового контролю за Т7-8	4
9	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т9. 2.Виконання ІДЗ 9	4
10	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т10. 2.Виконання ІДЗ 10 3.Підготовка до тестового контролю за Т9-10	6
11	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т11. 2.Виконання ІДЗ 11	4
12	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т12. 2.Виконання ІДЗ 12 3.Підготовка до тестового контролю за Т11-12	4
13	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т13. 2.Виконання ІДЗ 13	6

14	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т14. 2.Виконання ІДЗ 14 3.Підготовка до тестового контролю за Т13-14	4
	Всього:	64

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального домашнього завдання здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Індивідуальні домашні завдання для здобувачів освіти денної форми навчання

1. ІДЗ 1 Створити флеш-картки про методику викладання літератури.
2. ІДЗ 2 Схарактеризувати зміст, структуру, навчально-виховні функції підручника чи посібника (на вибір).
3. ІДЗ 3 Схарактеризувати усі можливі позитивні/негативні сторони використання класичних методів та прийомів навчання (на відповідних прикладах).
- 4.ІДЗ 4 Схарактеризувати усі можливі позитивні/негативні сторони використання інноваційних методів та прийомів навчання (на відповідних прикладах).
5. ІДЗ 5 Підготувати 5 інноваційних методів та прийомів на «Методичний ярмарок».
6. ІДЗ 6 Продемонструвати види уроків літератури, типи, специфіку за допомогою ментальних карт.
7. ІДЗ 7 Підготувати аналітико-синтетичну роботу над текстом (на вибір).
8. ІДЗ 8 Схарактеризувати особливості вивчення епічних творів на прикладі художнього твору зі шкільної програми з літератури (на вибір).
9. ІДЗ 9 Схарактеризувати особливості вивчення ліричних творів на прикладі художнього твору зі шкільної програми з літератури (на вибір) .
10. ІДЗ 10 Схарактеризувати особливості вивчення драматичних творів на прикладі художнього твору зі шкільної програми з літератури (на вибір)та театральної постановки.
11. ІДЗ 11 Схарактеризувати особливості вивчення літератури рідного краю.
12. ІДЗ 12 Підготувати 10 видів інтерактивних письмових робіт з літератури.
13. ІДЗ 13 Підготувати конспект нестандартного уроку позакласного читання.
14. ІДЗ 14 Підготувати проєкт сучасного кабінету літератури.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;

- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (виконання практичних завдань; участь у обговоренні індивідуальних домашніх завдань);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи суму балів, нижчу за 60 відсотків від максимального бала, вважається таким, що має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (опанування теоретичного матеріалу з теми, активна робота на занятті, участь в обговоренні виконаних ІДЗ).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без правомірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://7eminar.ua/>, <https://seminar.expertus.com.ua/>, <https://sys2biz.com.ua/seminars/>, <https://finacademy.net/ua/webinars>, <https://www.coursera.org/>, <https://prometheus.org.ua/>, які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у «Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ»).

9. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків

(мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її робочою програмою, кожен здобувач денної і заочної форм здобуття освіти може набрати до 100 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Контрольні заходи		Самостійна робота					Семестровий контроль
Практичні заняття (мінімум – 3 контрольні точки)			Тестовий контроль		ІДЗ*					Залік
1-4	5-9	10-14	T1-8	T9-14	ІДЗ 1-3	ІДЗ 4-6	ІДЗ 7-9	ІДЗ 10-12	ІДЗ 13-14	
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)										
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	9-15	9-15	9-15	9-15	9-15	
9-15			6-10		45-75					60-100**

Примітка: ІДЗ* – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *заочної* форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль
Практичні заняття (мінімум – 3 контрольні точки)			Тестовий контроль		Контрольна робота	Залік
1	2	3	T*1-2	T3	Якість виконання і захист роботи	
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)						
6-10	6-10	6-10	3-5	3-5	36-60	60-100**
18-30			6-10		36-60	

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якості її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 55 балами, загальна максимальна сума балів становить 65. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	24	32	40
Всього балів	36	48	60

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (36 балів) та максимального (60 балів), знаходиться в межах 36-60 бали та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення обговоренні матеріалу; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними приладами та інструментами, прикладними програмами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні

	репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням наведених вище у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 9 балів, максимальний – 15 балів).

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами виконання двох тестових завдань, складає 10.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тестовий контроль залежно від кількості правильних відповідей здобувач освіти може отримати від 3 до 5 балів.

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	<i>Відмінно/Excellent</i> – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		<i>Добре/Good</i> – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		<i>Задовільно/Satisfactory</i> – Наявні мінімально достатні для

E	60-65		подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Особливості літературної освіти школярів.
2. Загальна характеристика сучасної методичної преси для вчителів-словесників.
3. Внесок українських письменників у розвиток методики викладання літератури.
4. Засоби активізації викладання літератури в школі.
5. Учитель-словесник і його професійні якості.
6. Принципи побудови шкільної програми з літератури.
7. Учителі-новатори в галузі методики викладання літератури.
8. Шляхи підвищення майстерності вчителя-словесника.
9. Особливості побудови шкільних програм і підручників з літератури.
10. Особливості проведення “нестандартного уроку” літератури в школі.
11. особливості вивчення літератури у школах різних типів.
12. Проблемно-тематичний аналіз художнього твору.
13. Вивчення оглядових тем у старших класах середньої школи.
14. Цілісний, або системний, аналіз художнього твору.
15. Традиційний, або пообразний, аналіз художнього твору.
16. Основні етапи роботи над текстом художнього твору в школі.
17. Міжпредметні зв'язки у процесі вивчення літератури у школі.
18. Система письмових робіт з літератури в 9-11 класах.
19. Система письмових робіт з літератури в 5-8 класах.
20. Основні типи уроків літератури в середній школі.
21. Сучасний урок літератури та основні вимоги до його проведення.
22. Проблемність у викладанні літератури в старших класах.
23. Розвиток пізнавальної активності й самостійності учнів у процесі вивчення літератури.
24. Методи навчання на уроках літератури.
25. Основні етапи становлення методики викладання літератури.
26. Вивчення літературно-критичних статей у старших класах середньої школи.
27. Методика викладання літератури як наукова дисципліна, її своєрідність і джерела розвитку.
28. Місце літератури в системі морального й естетичного виховання учнів.
29. Навчально-виховні завдання літератури як шкільного предмета.
30. Зміст і структура шкільного курсу літератури в сучасній школі.

12. Навчально-методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Методика навчання літератури» забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Видано методичні вказівки:

Горячок І. В. Методика навчання літератури: методичні вказівки до практичних занять для здобувачів вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта», освітньо-професійної програми «Середня освіта. Мови і літератури (польська, українська)» (освітній рівень – бакалавр) Хмельницький : ХНУ 2022. 62 с.

13. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

У процесі навчання використовуються Інтернет-сервіси:

Canva: <https://www.canva.com/>

Edpuzzle: <https://edpuzzle.com/>

Kahoot!: <https://kahoot.it/>

Quizizz: <https://wayground.com/signup>

LearningApps: <https://learningapps.org/>

14. Рекомендована література:

Основна

1. Концепція Нової української школи. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainskashkola> 16.

2. Нова українська школа: 9 змін, які пропонує Міносвіти [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://hromadske.ua/posts/nova-ukrainska-shkola-9-zmin-iaki-proponuie-minosvity>

3. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах : підручник К. : Слово, 2014. 432 с

4. Мхитарян О. Практикум із методики навчання української літератури: модульний курс : навч. посіб. для студентів-філологів Миколаїв, 2017. 333 с.

5. Мхитарян О. Методика навчання української літератури: поточний та підсумковий контроль : навч.-метод. посіб. для студентів-філологів Миколаїв, 2019. 164 с.

6. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання К., 2017. 144 с.

7. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури : навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава : ПНПУ, 2021. 109 с.

Додаткова

8. Гончаренко С. Методика як наука Хмельницький : Вид-во ХГПК, 2000. 30с.

9. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / автор-уклад. О. Пометун, Л. Пирожено. Київ : А. П. Н.. 2012. 136 с.

10. Ісаєва О. О. Концептуальні основи аналізу художнього твору в школі : наук.- теорет. зб. / О. О. Ісаєва. Тернопіль : Астон, 2016. 432 с.

11. Микитюк В. Практикум з методики викладання літератури: навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 186 с.

12. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. За ред. Волошиної Н. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.

13. Нікітіна А. В. Педагогічний дискурс учителя словесника : монографія. Київ : Ленвіт, 2013. 338 с.

14. Островерхова Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. К.: Інкос. 2003. 351 с.

15. Пасічник Є. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Київ : Ленвіт, 2000. 384 с.

16. Пастушенко Н., Пастушенко Р. Діагностування навченості. Гуманітарні дисципліни. Львів: ВНТЛ, 2000. 276 с.

17. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури в середній школі. Житомир : Полісся, 2000. 163 с.
18. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах : навч. посіб. для студентів-філологів Київ : Ленвіт, 2011. 291 с.
19. Ситченко А. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу. Київ : Ленвіт, 2004.
20. Степанишин Б. І. Викладання української літератури в школі. Київ : Проза, 1995. 254 с.
21. Токмань Г. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. Київ : Міленіум, 2002. 318 с.
22. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія / Ганна Леонідівна Токмань. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.
23. Уліщенко В. Теорія і практика інтерсуб'єктивного навчання української літератури в школі : монографія Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 321с.
24. Шуляр В. Планування літературної освіти школярів: технологічна концепція. Практико-орієнтована монографія. Миколаїв : Видавництво «Ч», 2006. 96 с.
25. Штейнбук Ф. Методика викладання зарубіжної літератури в школі : Навчальний посібник . Тернопіль : Мандрівець , 2009 . 280 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.

